

den ugifte faders retsstilling på en række områder skulle forbedres. Der blev således foreslået en vis udvidelse af faderens adgang til at få overført forældremyndigheden til sig. Arbejdsgruppen fandt desuden, at der burde indføres en lovregel om, at hvis barnet er fyldt 12 år, skal i almindelighed dets mening indhentes, før der træffes afgørelse i en sag om forældremyndighed eller samværsret. Endelig har arbejdsgruppen i overensstemmelse med kommissoriet udformet regler, hvorefter den kompetence, som statsamtet efter de gældende regler har til i nogle enkelte tilfælde at træffe afgørelse i sager, hvor der er uenighed om, hvem forældremyndigheden skal tilkomme, overføres til domstolene.

Betænkningen blev i september 1983 sendt til høring hos de i pkt. 7 nævnte myndigheder og organisationer.

4. Som nævnt er baggrunden for dette lovforslag, at folketinget den 24. maj 1984 vedtog et forslag til folketingsbeslutning om børns retsstilling (B 110 i folketingsåret 1983-84 (2. samling)). Beslutningsforslaget var blevet fremsat den 3. april 1984. Der henvises til Folketingsstidende 1983-84, blad nr. 384 (forslaget til folketingsbeslutning), sp. 5384-5409 (1. behandlingen), blad nr. 670 (betænkningen), sp. 6990-6999 (2. behandlingen) og blad nr. 676 (vedtagelsen).

Efter folketingsbeslutningens pkt. 1 opfordres regeringen til straks i begyndelsen af næste folketingssamling at fremsætte forslag om børns familiereelige stilling. Ændringen af reglerne om forældremyndighed, samkvemsret og værgemål skal ske på den måde, at de indholdsmæssigt kommer til at svare til hovedlinjerne i lovudkastet i betænkningen om forældremyndighed og samværsret. I folketingsbeslutningen angives enkelte tilføjelser til arbejdsgruppens lovudkast. Forslagsstillerne ønsker ifølge beslutningens pkt. 2 praksis for samkvemsret ændret, således at den kan udøves i et omfang, som tilgodeser hensynet til at bevare barnets forbindelse med begge forældre i højere grad, end den gældende samkvemspraksis giver adgang til. Der skal endvidere skabes hjemmel til, at forældremyndigheden, når dette må anses for bedst for barnet, kan overføres til den anden af forældrene, såfremt indehaveren af forældremyndigheden vedholdende modarbejder en rimelig samkvemsret. Endelig bør forældre og børn ifølge beslutningens pkt. 3 tilbydes en bredere familiemæssig rådgivning og vejledning i forbindelse med uenighed om forældremyndighed og samværsret ved separation, skilsmisse eller samlivsophævelse.

Folketingsbeslutningens pkt. 3 vedrører ikke dette lovforslag, men det samtidigt hermed fremsatte forslag til lov om ændring af rettens pleje m.v. Der henvises derfor for så vidt angår dette punkt til de almindelige bemærkninger pkt. 3 b til forslag til lov om ændring af retsplejeloven m.v.

I bemærkningerne til beslutningsforslaget er det angivet, at hovedelementerne i lovforslaget skal være, at gifte forældre har fælles forældremyndighed, og at de får mulighed for at træffe aftale om fortsat fælles forældremyndighed efter samlivsophævelse, separation eller skilsmisse. Ugifte forældre skal have adgang til at aftale fælles forældremyndighed, uanset om de bor sammen eller lever hver for sig. Enhver af forældrene skal kunne kræve, at den fælles forældremyndighed skal ophøre, hvis forældrene ikke lever sammen. Samkvemsretten – eller samværsretten – skal lovfæstes for alle forældre, der ikke har del i forældremyndigheden, og der skal etableres adgang til, at der kan træffes afgørelse om midlertidig samkvemsret for en indehaver af forældremyndigheden under behandlingen af en sag om forældremyndighed ved retten eller statsamtet.

5. Det foreliggende lovforslag er således udarbejdet på grundlag af den ovenfor beskrevne folketingsbeslutning. Det svarer derfor i det væsentlige til arbejdsgruppens betænkning og dettes udkast til lov om ændring af myndighedsloven og ægteskabsloven. Dette indebærer, at der i vidt omfang kan henvises til arbejdsgruppens almindelige bemærkninger til lovudkastet i betænkningen s. 20-58.

I det følgende vil der kort blive redegjort for hovedpunkterne i lovforslaget og de overvejelser, som de indhentede høringssvar har givet anledning til.

a. Justitsministeriet har ved udformningen af lovforslaget lagt den af arbejdsgruppen foreslåede terminologi og systematik til grund. Der har ikke været indvendinger herimod fra de hørte myndigheder og organisationer.

For så vidt angår systematikken indebærer forslaget den ændring i forhold til den gældende ordning, at kapitlet om forældremyndighed placeres før kapitlet om værger. Dette skal ses i sammenhæng med, at forældremyndigheden efter lovforslaget bliver primær i forhold til værgemålet. Det foreslås endvidere, at reglerne om forældremyndighed i ægteskabsloven overføres til myndighedsloven. Der henvises til betænkningen s. 26-27.

Forslaget medfører endvidere enkelte terminologiske ændringer. Det foreslås således, at betegnel-